

Her idari yapı bürokrasi ile kaimdir. Ancak aşırı merkeziyetçiliğin yarattığı bürokrasi ise karşımıza bir hastalık, yoğun evrak trafiği, karmaşa, yetkisizlik ve belirsizlik olarak çıkar. Bürokrasi hastalığı; olumsuz davranıştan, işi yokuşa sürmekten, engellemekten, soğuk itici ve kaba davranıştan zevk almak tatmin olmaktır.

İnsanların yetişme tarzı ve kompleksleriyle ilgili olan bu husus koyu merkeziyetçi yönetimlerde, yurttaşı devletten soğutan bir afet, çaresiz bir bela geline gelir.

1950 öncesinin ceberut devlet, ceberut memur gelenek ve anlayışı; büyük çapta silinmesine rağmen, bunun izleri ve artıkları halen mevcuttur. En ufak memurda bile görünen "ben devleti temsil ederim" hava ve hevesi; yurttaşa tepeden bakma, ona ikinci sınıf insan muamelesi yapma yaklaşımlarının menfi örnekleri sayılamayacak kadar çoktur.

İngiliz yapımı "Emret Başbakanım" adlı televizyon dizisi bizde yapılamaz. Devlet anlayışımız buna manidir. Kendi kendisini eleştiremeyen veya eleştiriye açmayan bir sistem, hastalıklarını azaltamaz aksine her geçen gün artırarak kangren haline getirir.

Olaya mahallinde vaziyet edecek ve çözecek kademeleriniz yoksa; her işi ve problemi başkente yazmak durumdaysanız, bu tablodan; yoğun evrak trafiği, gecikme, kargaşa, eziyet ve işkence çıkar. Sistem kendi koyduğu engelleri aşmanın mücadelesini verir. Yorgun, bezgin ve çaresiz insanlar ortaya çıkar. Herkesin şikayetçi olduğu bu ortam, çözümsüzlüğün ve çaresizliğin içerisinde felç olur.

Bu nasıl iştir? Verdiği para ile hizmet satınalma durumunda olan yurttaşlar, hizmet yerine işkenceye muhatap olurlar.

Bazı hastaneler ve kurumlarda temizlik işi ihale edilmiştir. Buralarda asgari ücretle çalışan işçi, sabah saat 7.00'da işbaşı yapar ve her yer pırıl pırıldır.

Geçici işçi statüsünde olduğundan, çalışanın teminatı gayret ve başarısıdır. Klasik çalışma tarzının olduğu yerlerde ise temizlik çalışanın insafına terk edilmiştir.

Bürokrat; halka karşı değil, merkeze yani devlete karşı sorumludur. Onu kontrol etmesi gereken hizmetin muhatabı halk sistemin dışındadır. Vergi verir, ücret öder ama hesap soramaz. Aksak ve eksik demokrasi, yerel demokrasi yokluğu, egemenliğin tek elde ve merkezde toplanmasının doğal sonucu budur.

Kamuda üç farklı görev statüsü vardır; işçi, memur, sözleşmelidir. Bu üç ana grup arasında astronomik ücret farklılıkları vardır. İşçi; toplu sözleşmelerle normal memurun 4-5 misli ücret alır hale gelmiştir. Aynı büroda, aynı işi yapan iki görevli arasındaki bu astronomik farkı kim izah edebilir? Bu durumda eksik maaş alanı kim çalıştırabilir?

Hiyerarşi alt-üst edilmiştir. Bir kısım İl Müdürlüklerinde, müdür kendi kurumundaki maaş sıralamasında 148 sıraya düşmüştür. Yatırımcı dairelerin müdürleri, şoförlerinin yarı maaşını almaktadır. Dağın başındaki öğretmen, doktor ve ebenin maaşı şehirdekinin aynısı olduğu sürece buralarda eleman çalıştırmak mümkün müdür? Dünyada böylesine bir sistemsizlik, karmaşa ve kargaşa var mıdır?

Çalışanla-çalışmayanı bir tutan, tembelliği ve miskinliği teşvik eden ve dünyada bir başka örneği bulunmayan kamudaki memur teminatı kaldırılmalı, işçilerin kıdem tazminatı ise Emekli Sandığının memura sağladığı imkana benzer bir sisteme dönüştürülmelidir. Çalışmadığı için görevine son verilen tek bir işçi ve memurun olmadığı bir sistemde gelişme, verimlilik, duyarlılık ve halka saygı nasıl sağlanır.

Bu sistemde dalga geçen, görevini kötüye kullanan, zamandan çalan, işkence eden, rüşvet alan kamuda barınmaması gereklidir. Baş denetçi, yakın takipçi yukarıda sayılan bütün hastalıklar son bulacaktır. Halksız yönetim ve halksız kalkınma asla mümkün değildir.

Kalın sağlıcakla!

